

ISTORIA MEA. ISTORIA FAMILIEI MELE. ISTORIA COMUNITĂȚII ÎN CARE TRĂIESC

Profesor doctor Iulia Pop

Profesor documentarist Mihaela Turcu

Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Dimesiunea morală a educației este foarte importantă mai ales atunci când, dascăl fiind, te găsești în fața unor adolescenți / tineri care se află într-o permanentă căutare de sine, care își conturează dimensiunea morală a personalității prin prisma unor repere solide, fie că acestea sunt preluate din familie, de la școală sau din societatea în care trăiesc.

Proiectul educațional **„Istoria mea. Istoria familiei mele. Istoria comunității în care trăiesc”** s-a desfășurat în anul școlar 2014-2015 sub forma unui parteneriat între profesorul de limba română și profesorul documentarist și a implicat derularea unor activități formale și informale atât în sala de clasă, cât mai ales în spațiul Centrului de Documentare și Informare, unde elevii au avut acces liber la resurse documentare multisuport în vederea formării unei conștiințe și a unei conduite morale, prin cultivarea unor valori specifice. Ideea acestei activități s-a născut din dorința de-a acorda beneficiarilor direcți șansa să (re)descopere istoria personală, a propriei familii și a comunității căreia se integrează. Totodată, el se constituie parte aplicativă la cursul CDȘ desfășurat în acel an de prof. dr. Iulia Pop, după Programa școlară pentru disciplina opțională Istorie orală: Istorie trăită – Istorie povestită [curriculum la decizia școlii pentru liceu], aprobată prin ordin al ministrului Nr. 5909/28.09.2012 (coordonator prof. univ. dr. Doru Radosav, autori: CS III. Dr. Lavinia Snejana Stan, Dr. Iulia Pop, Dr. Maria Rițiu; Instituția de învățământ propunătoare: Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filosofie, Institutul de Istorie Orală).

Am considerat că într-o lume în care cunoașterea și conștientizarea propriei valori și a comunității în care adolescenții de azi trăiesc este lăsată pe un plan secundar, abolită de multe alte activități cronofage, cooptarea lor într-un astfel de proiect le va acorda șansa îmbogățirii bagajului cultural dincolo de / împreună cu

activități de transfer de informații, formare de competențe etc., specifice învățământului public românesc. Credem, de asemenea, în valorile și atitudinile pe care acest proiect le stimulează: cultivarea respectului și a unei atitudini pozitive față de diversitate; stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diverse mesaje receptate; abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și argumentelor celorlalți; dezvoltarea interesului pentru comunicare interculturală și intergenerațională; înțelegerea diversității într-o lume marcată de pluralitate culturală, lingvistică, geografică, religioasă; conștientizarea propriei identități în cadrul comunității locale; cultivarea unei atitudini pozitive față de limba română și istoria românilor în context european.

Derulat pe o perioadă de patru săptămâni, în cadrul cursului opțional de *Istorie orală* cu elevi de clasa a XII-a, proiectul a avut următoarele obiective disciplinare:

- să cunoască istoria unei comunități (familie, comunitate economică, religioasă, de vârstă etc.);
- să valorifice ideea de „graniță” pentru procesul educativ preuniversitar, plansându-se la intersecția dintre istorie și literatură;
- să exploateze noile relații care se stabilesc între memorialistică și istoria recentă;
- să implice generațiile de adolescenți în cunoașterea istoriei recente a comunității în care trăiesc;
- să restabilească legăturile intergeneraționale;
- să încurajeze lectura și actul scrierii prin exemple de bună practică.

Obiectivele documentare au urmărit:

- utilizarea eficientă a spațiului și a resurselor CDI;
- dezvoltarea gustului pentru literatura memorialistică;
- dezvoltarea capacității de cercetare, documentare, organizare și transmitere a informațiilor referitoare la tema proiectului;
- formarea deprinderilor de a realiza diferite produse documentare.

Concret, activitățile planificate s-au desfășurat în fiecare săptămână, conform calendarului, fie în sala de clasă, fie în CDI (în timpul programului școlar și în timpul liber al elevilor). Astfel, prima săptămână a fost dedicată prezentării proiectului și echipei de proiect (aspecte organizatorice: stabilirea grupelor, a temelor de lucru etc.); de asemenea, pe lângă modul de evaluare a produsului final (grila de evaluare), elevilor

le-au fost indicate resursele infodocumentare multisuport puse la dispoziție în CDI: resurse tradiționale (cărți, articole tematice, fotografii, reviste și ziare portofolii etc.), resurse online (site-uri, proiecte similare, baze de date electronice), resurse audio-video (CD-uri de prezentare, materiale PPT), documente de arhivă scrisă, audio și video aflate în arhiva Institutului de Istorie Orală din Cluj (interviuri transcrise și pe suport audio, ghiduri de interviu), resurse tehnologice (calculatoare, videoproiector, imprimantă, panou de afișaj). A urmat, timp de două săptămâni, activitatea propriu-zisă de cercetare și documentare, timp în care profesorul documentarist a urmărit și aspectele tehnice de redactare a produsului final (tehnicile de redactare, referințe bibliografice, evitarea plagiatului, citarea corectă a surselor etc.). Evaluarea a evidențiat, dincolo de multitudinea produselor finale realizate (albume, arbore genealogic, postere, afișe, pliante, benzi desenate, colaje, materiale PPT), diversitatea resurselor bibliografice care s-au constituit într-un dosar documentar pus la dispoziția tuturor utilizatorilor CDI (**Anexa 1**) și, mai ales, implicarea, disponibilitatea de a împărtăși cu ceilalți experiențe, povești personale sau de familie. Au ajuns cu toții să (re)descopere valori și activități / evenimente din trecutul propriu sau al comunității din care fac parte și care astăzi le conferă o anumită identitate de care pot fi mândri.

Pentru noi, reușita acestui proiect se traduce în termeni precum: atitudine pozitivă, motivație, stimă de sine crescută, spirit de cooperare, respect față de societate și față de trecut, interes crescut privind istoria personală / locală, respect pentru valori estetice și morale.

Bibliografie

1. Andreica, Gheorghe, **Mărturii... Marturii... din iadul temnițelor comuniste**, București, Editura 2000, 2000.
2. **Anuarul de istorie orală XII**, Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, Argonaut, 2010.
3. **Amintiri pentru viitor. Un seminar despre metodele reevaluării istoriei**, București, IIZ/DVV, 2003.
4. Brișcă, Adrian, **Jurnalul unui partizan: Vasile Motrescu și rezistența armată din Bucovina**, București, Institutul Național Pentru Studiul Totalitarismului, 2005.
5. Bukovski, Vladimir, **Bukovski la Sighet**, București, Fundația Academia Civică, 2002
6. Chivu, Carmen, Albu, Mihai, **Noi și securitatea**, Pitești, Paralela 45, 2006
7. *****Clujul istoric**. DVD-ROM
8. *****Depoziții despre viață și moarte. Holocaustul din Nord-Vestul Transilvaniei**, Cluj-Napoca, Argonaut, 2009.
9. Gheo, Radu Pavel, Lungu, Dan, **Tovarășe de drum: experiența feminină în comunism**, Iași, Polirom, 2008.
10. *****Le journal d'Anne Frank**, Paris, Calmann-Lévy, 2005.
11. Macarenco, A.S., **Poemul pedagogic**, București, Editura de Stat pentru Literatura Științifică și Didactică, 1951.
12. **Memoria-revista gândirii arestate**, Nr.63 (2/2008), București, Fundația Culturală Memoria, 2008.
13. Motrescu, Gheorghe, **„M-au distrus, dar încă nu m-au învins”. Memorii**, Cluj-Napoca, Argonaut, 2007.
14. Murgescu, Mirela-Luminița, Rachieru, Silvana, **Copilăria și adolescența altădată**, Iași, Domino, 2003.
15. Murgescu, Mirela-Luminița, Popa, Bogdan, **Tehnici și tehnologii**, Iași, Domino, 2004.
16. Nimigeanu, Dumitru, **Însemnările unui țăran deportat din Bucovina**, Timișoara, Editura de Vest, 1993.
17. *****O istorie a comunismului din România: manual pentru liceu**, Iași, Polirom, 2009.

18. Olaru, Marian, **Bucovineni împotriva comunismului: frații Vasile și George Motrescu**, Suceava, Editura Universității, 2006.
19. *****Povestea Elisabetei Rizea din Nucșoara**, București, Humanitas, 1993.
20. Samuelli, Annie, **Gratiile despărțitoare**, București, Fundația Culturală Memoria, 2001.
- Albume cu fotografii din campaniile de cercetare a rezistenței anticomuniste din Munții Apuseni, Bucovina
 - Adeziune-jurământ a haiducilor (partizani) 1949
 - Material de propagandă antirusească (fluturași)
 - Fotografii reconstitutive ale acțiunilor de reprimare a grupului de partizani conduși de Teodor Șuşman (zona Huedin)
 - Cântecul legionarilor căzuți (versuri)
 - Fotografii de familie: Ioniță și Elvira Iancu (Budapesta, 1908)
 - Fotografii ale comunității în perioada interbelică
 - Interviu tematic: Deportarea etnicilor germani în Uniunea sovietică în 1945, Emigrația sașilor în ultimul deceniu al regimului comunist,
 - Manuscrise fotocopyate: Elie Dăianu (fragmente: 1918 și 1946)
 - Copie xerox Bilet de eliberare din închisoare, 1964

Sitografie:

http://www.aam-us.org/pubs/mn/MN_ND02_CollectedStories.cfm

<http://www.museumoflondon.org.uk/archive/londonsvoices/>

<http://www.americancenturyproject.org>

<http://www.csulb.edu/colleges/cla/departments/history/programs/oral/oralprimer/OHprimer.html>

<http://www.columbia.edu/cu/lweb/indiv/oral/interviewing.html>

<http://www.ohs.org.uk/ethics/index.php>

www.memoria.ro

www.crimelecomunismului.ro

www.eustory.ro